

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΠΕ-04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εργαστήριο ψυχοδιαγνωστική διατύπωση περιπτώσεων ουσιοεξάρτησης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, εργαστηριακές ασκήσεις	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Εργαστήριο ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες

καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Στόχος του εργαστηρίου αυτού είναι η κατανόηση των θεωρητικών παραδοχών, αλλά κυρίως στις πρακτικές και τις διαδικασίες διατύπωσης περιπτώσεων ανθρώπων που αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις των ουσιοεξαρτήσεων.

Οι φοιτήτριες/τές, μετά την ολοκλήρωση του εργαστηρίου, θα:

- είναι σε θέση να επιδεικνύουν γνώση των πολλαπλών προοπτικών και θεωρητικών μοντέλων του εθισμού,
- είναι σε θέση να αξιολογούν κριτικά τις πληροφορίες, τις ιδέες και τις υποθέσεις σχετικά με την ψυχολογία του εθισμού από διάφορες οπτικές γωνίες, συμπεριλαμβανομένης της επιστημονικής βιβλιογραφίας και των κυρίαρχων μέσων ενημέρωσης,
- είναι σε θέση να επιδείξουν γνώσεις σχετικά με τις πολλαπλές θεραπευτικές προσεγγίσεις από τον χώρο των εξαρτήσεων,
- είναι σε θέση να δημιουργούν επιστημονικά και κλινικά κείμενα που καταδεικνύουν κριτική κατανόηση και αναστοχασμό των σχετικών θεμάτων μέσω της ενσωμάτωσης διαφόρων προοπτικών και επιστημονικών γνώσεων.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Λήψη αποφάσεων

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Αυτόνομη εργασία

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Ομαδική εργασία

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

.....

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Άλλες...

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

.....

Με την ολοκλήρωση του εργαστηρίου οι φοιτήτριες/τές θα έχουν προάγει τις εξής δεξιότητές τους:

- **Κριτική Σκέψη**- μέσα από τον εμπλουτισμό και εφαρμογή των θεωριών και μεθόδων της κλινικής πρακτικής όπως εφαρμόζονται στον χώρο των εξαρτήσεων.
- **Αναστοχαστική πρακτική** - προσφέρει στις μεταπτυχιακές/ούς φοιτήτριες/τές την δυνατότητα να **εξασκηθούν στην αυτοπαρατήρηση, να αναλογίζονται και να ανασυγκροτήσουν το μαθησιακό βίωμα τους δημιουργώντας τη δική τους**

αφήγηση για τις θεωρίες, διαδικασίες και πρακτικές διατύπωσης που διαπραγματεύονται στο εργαστήριο.

- **Δεξιότητες σύνθεσης γνώσεων και πρακτικών**- αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση πληροφοριών, θεωρητικών γνώσεων και μεθόδων ανάλυσης περιπτώσεων.
- **Πολυδιάστατη επεξεργασία ψυχοδιαγνωστικών πρακτικών** μέσα από ομαδοσυνεργατικές διαδικασίες, την αυθόρμητη επικοινωνία, την πολυφωνική κατανόηση της βιωμένης εμπειρίας ατόμων που αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις των εξαρτήσεων.
- **Αναγνώριση των ατομικών μας διαφορών** και πώς εμβαθύνουν την κατανόηση του καθενός μας και του κόσμου γύρω μας, αντί να μας χωρίζουν.
- **Οικειοποίηση μιας μη στιγμιστικής γλώσσας η οποία θα συνεισφέρει στη παροχή μη στιγμιστικών υπηρεσιών και κατά συνέπεια στην ενδυνάμωση των ωφελουμένων ατόμων.** Αλλάζοντας τη γλώσσα για να αλλάξουμε τη φροντίδα: το στίγμα και η χρήση ουσιών.
- **Σεβασμός στην ποικιλομορφία και στην πολυπολιτισμικότητα.**
- **Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας, όπως και επιβεβαιωτικής προσέγγισης σε θέματα φύλου και σεξουαλικότητας.**
- **Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.**
- **Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.**

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το εργαστήριο αυτό αποσκοπεί στην κλινική ψυχοδιαγνωστική διατύπωση περίπτωσης στις εξαρτήσεις με στόχο την κατανόηση του βιώματος του ατόμου που αντιμετωπίζει προβλήματα σε σχέση με εξαρτήσεις αλλά και το σχεδιασμό της θεραπευτικής του προσέγγισης και εν γένει της ψυχοκοινωνικής του στήριξης.

Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό, θα γίνει παρουσίαση και η κατανόηση των θεωρητικών παραδοχών των σύγχρονων κοινωνικών και κλινικών προσεγγίσεων της εξάρτησης με έμφαση την αξιοποίησή τους στην ψυχοδιαγνωστική διατύπωση περίπτωσης. Συγκεκριμένα, οι θεωρητικές αναφορές θα είναι αυτές της σύγχρονης ψυχαναλυτικής θεωρίας, της κριτικής θεωρίας, της μείωσης βλάβης, της κοινοτικής προσέγγισης, της πολιτισμικής επάρκειας και πολιτισμικής ταπεινότητας, της διαθεματικότητας και της επιβεβαιωτικής προσέγγισης της ποικιλομορφίας του αυτοπροσδιορισμού του ατόμου.

Το εργαστήριο θα περιλαμβάνει σεμιναριακού τύπου διαλέξεις, συμμετοχής της ομάδας των φοιτητριών/τών στην εκτίμηση και αξιολόγηση θεωριών και πως συνδέονται με τις διαδικασίες διατύπωσης προσωπικών βιωμάτων χρήσης, κατάχρησης και εθισμού σε ουσίες, εργαστηριακές ασκήσεις βιωματικού χαρακτήρα καθώς και επεξεργασίας κλινικών περιστατικών, χρήση ταινιών και λογοτεχνικού υλικού με ιδιαίτερη έμφαση την ομαδική εργασία και αναστοχασμό, την κριτική και δημιουργική σκέψη στην εφαρμογή θεωρητικών γνώσεων και πράξεων.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί σε ειδικές θεματικές που αφορούν στις νέες ουσίες και το πλαίσιο χρήσης τους (πχ club drugs, chems), στο φύλο και στη σεξουαλικότητα, στο πολιτισμικό/κοινωνικό υπόβαθρο, στη σεξουαλική υγεία και τον HIV, καθώς και στην εργασία στο σεξ και τη διαθεματικότητά τους με την εξάρτηση αλλά και το πώς αυτή οφείλει να εγκολπώνεται στην ψυχοδιαγνωστική διατύπωση περίπτωσης.

Αναλυτικότερα, κατά το μάθημα θα καλυφθούν οι εξής ενότητες ή δραστηριότητες

- Ψυχαναλυτική διατύπωση περίπτωσης (συναίσθημα-ενόρμηση-ιδιοσυγκρασία, εαυτός, σχέσεις, μεταβίβαση-αντιμετάβιβαση).
- Αναστοχασμός και επεξεργασία της αντιμεταβίβασης μέσω από την τεχνική της ομάδας Balint
- Κοινωνική ψυχική υγεία, πολιτισμική ταπεινότητα και διαθεματική προσέγγιση των ωφελουμένων.
- Ασκήσεις παιχνιδιού ρόλων για την εξάσκηση της αναστοχαστικής ακρόασης κατά τη διαγνωστική συνέντευξη.
- Ατομική βιωματική άσκηση προσωπικού αναστοχασμού σε σχέση με την ισχύ και τα πεδία καταπίεσης των ειδικών.
- Ομαδική βιωματική άσκηση για την ενημερότητα σε σχέση με τις ταυτότητες που φέρουν οι φοιτήτριες/τές, και τις διακρίσεις που υφίστανται.
- Η μείωση της βλάβης ως πλαίσιο προσέγγισης της χρήσης, της κατάχρησης και της εξάρτησης.
- Εξατομικευμένη διατύπωση περίπτωσης για σχεδιασμό παρέμβασης στη χρήση ουσιών βάσει παρουσιαζόμενου προβλήματος, προδιαθεσικών παραγόντων, παράγοντες πυροδότησης του προβλήματος, παράγοντες διατήρησης (5 Ps model)
- Ειδικά θέματα σχετιζόμενα με τη χρήση ουσιών (HIV, εργασία στο σεξ, μετακινούμενοι πληθυσμοί)
- Κοινωνικό-πολυδιάστατο μοντέλο για την εργασία με τη χρήση ουσιών από καταπιεζόμενες μειονοτικές ομάδες (ατομικοί παράγοντες, διαπροσωπικοί παράγοντες, πολιτικοί παράγοντες, περιβαλλοντικοί παράγοντες)
- Εφαρμογή των μοντέλων αυτών σε μελέτες περίπτωσης.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο στην τάξη.</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία, στην εργαστηριακή εκπαίδευση, στην επικοινωνία με τις φοιτήτριες/τές.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Σεμιναριακές παραδόσεις</p>	<p>20 (0,8 ECTS)</p>
	<p>Εργαστηριακές ασκήσεις</p>	<p>20 (0,8 ECTS)</p>
	<p>Αυτοτελής μελέτη για τις ομαδικές προφορικές παρουσιάσεις</p>	<p>40 (1,6 ECTS)</p>
	<p>Αυτοτελής μελέτη για τη συγγραφή εργασίας</p>	<p>50 (2 ECTS)</p>

<p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>130 (5,2 ECTS)</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητριών/των θα γίνεται σε δύο μέρη:</p> <p>A. Κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες θα προετοιμάσουν και θα παρουσιάσουν μια διατύπωση περίπτωσης σε δυάδες. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες μπορούν να επιλέξουν έναν χαρακτήρα από τον κινηματογράφο, την τηλεόραση ή τη λογοτεχνία για να παρουσιάσουν. Η παρουσίαση αυτή αποσκοπεί στην περιγραφή των προβλημάτων που παρουσιάζει το άτομο και στη χρήση της θεωρίας για την εξαγωγή επεξηγηματικών συμπερασμάτων σχετικά με τις αιτίες και τους παράγοντες διατήρησης που μπορούν να πληροφορήσουν τις παρεμβάσεις.</p> <p>B. Ατομική συγγραφή ψυχοδιαγνωστική διατύπωση περίπτωσης περιστατικού ουσιοεξάρτησης. Όλες οι γραπτές εργασίες θα πρέπει να είναι μορφοποιημένες σύμφωνα με το Εγχειρίδιο του APA (7η έκδοση).</p> <p>Όσον αφορά στο κριτήρια αξιολόγησης θα αποτελέσουν:</p> <p>(i) η επάρκεια στην ανάπτυξη των απαραίτητων διαδικασιών διατύπωσης προβλημάτων εξάρτησης/ εθισμού.</p> <p>(ii) Η σαφήνεια στη διατύπωση των τελικών συμπερασμάτων με τη θεωρία που αρμόζει στην περίπτωση.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Abdulrahim, D & Bowden-Jones, O, on behalf of the NEPTUNE Expert Group (2015). <i>Guidance on the management of acute and chronic harms of club drugs and novel psychoactive substances</i>. London: Novel Psychoactive Treatment UK Network (NEPTUNE).</p> <p>Mc Williams, N. (2012). <i>Ψυχαναλυτική διάγνωση</i> (Τ. Αναγνωστοπούλου & Σ. Τριλίβα επ. εκδ.). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις ΙΨΥ (πρωτότυπη έκδοση 2011).</p>

Mc Williams, N. (2017). *Ψυχαναλυτική διάγνωση* (Τ. Αναγνωστοπούλου επ. εκδ.).
Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις ΙΨΥ

Παπαθανασίου, Ν. & Χρηστίδη, Ε.-Ο. (2020). (επ εκδ) *Συμπερίληψη και ανθεκτικότητα:
Βασικές αρχές ψυχοκοινωνικής στήριξης σε θέματα σεξουαλικού προσανατολισμού,
ταυτότητας, έκφρασης και χαρακτηριστικών φύλου* Αθήνα: Gutenberg.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Addiction

Drugs and Alcohol Today

International Journal of Drug Policy

Lancet

Lancet, HIV

Psychoanalytic Dialogues

Psychoanalysis, Culture and Society

Psychoanalytic Perspectives

Studies in Gender and Sexuality